

Onderwerp

Koers Stadshart Oss en huisvesting cultuurfuncties

Datum	23 maart 2016	Naam en telefoon	N. van Zijl/P. Kuypers
Afdeling	SRO/GVVO	Portefeuillehouder	wethouder G. Wagemakers/ wethouder F. den Brok

---

U uit te spreken over:

1. De opgaven en richtlijnen voor het centrum, zoals vastgelegd in de Koers Stadshart Oss van maart 2016;
2. Eén van de vier scenario's betreffende de huisvesting van de culturele instellingen aan de Raadhuislaan, zoals beschreven in de verkenning huisvesting cultuurfuncties in het centrum van maart 2016.
3. Aanvullende mogelijkheden voor operationele instrumenten, zoals bijvoorbeeld leegstandsbeleid (sloopfonds), versterken acquisitie, aanpassen parkeertarieven, aanpassen subsidieverlening enz.

Aanleiding

In april 2010 stelde de gemeenteraad de Visie Dynamisch Stadscentrum vast. Veel van de daarin opgenomen uitgangspunten voor het centrum gelden nog steeds. Voorbeelden zijn het streven naar een mix van functies en activiteiten om het centrum aantrekkelijk te houden en het inzetten op een goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheden. De visie bevat ook ruimtelijke ontwikkelingen met aanzienlijke toevoegingen van bebouwing en programma. De veranderingen van de laatste jaren in onder andere de detailhandel en de kantorenmarkt zorgden ervoor dat de in de visie opgenomen wensen en ambities in een ander daglicht komen te staan.

Daarom is in mei 2015 een toekomstperspectief geschetst voor het Osse centrum. Het centrum moet compacter worden. De winkelfunctie zal niet meer groeien, eerder krimpen. Naast een compact centrum gelden de volgende uitgangspunten: samenspel tussen functies en activiteiten die publiek trekken, benutten van de kracht en het onderscheidend vermogen van het Osse centrum, inzetten op verrassing en beleving en goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheden.

De in het toekomstperspectief genoemde denkrichting voor de ontwikkeling van het centrum is vertaald naar de Agenda voor de toekomst van het centrum van december 2015. Deze Agenda omvat het opstellen van de Koers Stadshart Oss. De gemeenteraad besloot op 12 november hiertoe. De Agenda benoemt ook de lopende en nieuwe projecten in het centrum.

In de gemeenteraad van 12 november is ook gevraagd om te komen tot een integrale visie op de haalbaarheid van het huisvesten van cultuurfuncties in het centrum welke momenteel gehuisvest

zijn aan de Raadhuislaan. De verkenning huisvesting cultuurfuncties in het centrum geeft hier een antwoord op.

De Koers Stadshart Oss werkt de denkrichting uit het toekomstperspectief verder uit en geeft richting aan de in de Agenda genoemde projecten. Na vaststelling vormt de Koers het beleidskader voor de verschillende projecten in het centrum en voor de beoordeling van (nieuwe) initiatieven.

Stellingen

1.1. Het is noodzakelijk om strategische keuzes te maken.

De opgave voor het centrum is niet meer gericht op groei, maar het opvangen van de krimp. Dit vraagt om strategische keuzes in de functie en positie, het verzorgingsgebied en de ruimtelijke kwaliteit die daarbij past. Het centrum is voor Oss, van Oss en door Oss. Het centrum heeft een functie voor de inwoners van de gemeente Oss. De kansen voor het Osse centrum liggen dan ook in het versterken van de ontmoetingsfunctie voor de eigen inwoners. Het centrum van Oss moet een huiskamer zijn voor de eigen gemeenschap. Dit betekent niet alleen het aanwijzen van een (compact) concentratiegebied voor de detailhandel, maar ook het toevoegen van andere publiekstrekkende functies en activiteiten om het ontmoeten en verblijven te faciliteren. De Koers Stadshart Oss formuleert 5 opgaven met richtlijnen om deze doelstelling te bereiken. Deze Koers is geen uitgewerkt plan, maar geeft richting aan de toekomst van het Osse centrum en de daarvoor benodigde strategische keuzes. Deze keuzes bieden de nodige duidelijkheid aan ondernemers, vastgoedeigenaren, marktpartijen, inwoners en bewoners van het centrum. Naast de genoemde strategische keuzes kan ook worden nagedacht over de inzet van operationele aanvullende instrumenten, zoals bijvoorbeeld leegstandsbeleid (sloopfonds), versterken acquisitie, aanpassen parkeertarieven, aanpassen subsidieverlening enz.

1.2. Het centrum moet compacter worden.

Het afnemen van het winkelaanbod maakt het noodzakelijk om de kern van het centrum te bepalen. Deze kern vormt de minimummaat voor het centrum. De kern van het Osse centrum heeft een L-vorm en is opgespannen tussen 3 attractiepunten in het centrum. Eén van deze punten (V&D) is onlangs verdwenen. De kern van het centrum omvat een aaneengesloten centrumwand met detailhandel als zwaartepunt. In deze centrumwand mag geen leegstand ontstaan en wonen op de begane grond is niet toegestaan. Als er leegstand ontstaat, moet actief worden ingezet op een nieuwe invulling of verplaatsing van detailhandel uit de randen of de gebieden buiten het centrum. Om de kern ligt een rand, die samen het centrum vormen. Deze rand is flexibeler in te vullen dan de kern en biedt ruimte voor publiekstrekkende en daarmee ondersteunende functies. Ook wonen op de begane grond behoort tot de mogelijkheden. Voor detailhandel buiten de kern en de randen is geen plaats. Niet iedere straat in de rand is hetzelfde. Er zijn perspectiefrijke en minder perspectiefrijke gebieden. De inzet van de gemeente richt zich alleen op de perspectiefrijke gebieden. Het centrum is kleiner dan voorheen (zie Koers).

1.3. Publiekstreckende functies en activiteiten moeten worden toegevoegd aan het centrum.

In het centrum moeten publiekstreckende functies en activiteiten worden geconcentreerd. Het centrum zal meer moeten bieden om de functie als huiskamer voor de eigen gemeenschap waar te maken. Niet-winkelfuncties, zoals horeca, cultuur, leisure, publieksgerichte diensten (waaronder maatschappelijke voorzieningen) en evenementen trekken veel publiek en vormen een extra motief voor een bezoek aan het centrum. Deze functies kunnen elkaar versterken door combinatiebezoek. Het verbreden van functies biedt daarnaast mogelijkheden voor het invullen van leegkomende winkelruimten. Dit betekent dat het verplaatsen van publiektrekkers, die nu buiten het centrum gevestigd zijn, actief moet worden onderzocht. Ook het actief toevoegen of verplaatsen van winkels in het lagere budgetassortiment moet worden onderzocht. Daardoor ontstaat meer diversiteit in het aanbod van de detailhandel. De concentratie van horeca aan de Eikenboomgaard blijft een uitgangspunt. Een uitbreiding hiervan is op dit moment niet aan de orde.

1.4. Het centrum moet een eigen identiteit krijgen.

In tegenstelling tot andere middelgrote centra heeft Oss een groot aantal zelfstandige Osse ondernemers. In de kern van het centrum zijn vooral winkelketens gevestigd. Deze winkelketens staan onder druk. Zij verdwijnen in toenemende mate door fusies of faillissementen. Dit biedt kansen voor lokale ondernemers en zorgt voor een betere mix in de kern. Deze mix draagt weer bij aan de verrassing en beleving. Door evenementen, ontmoeten, sfeer en beleving kan Oss iets unieks bieden en de binding met de eigen inwoners versterken. De meeste gebieden in het centrum hebben een eigen identiteit. De Heuvel is bijvoorbeeld een horeca- en evenementenplein. Het Walplein is een winkelplein. Jurgensplein en Burchtplein zijn boodschappenpleinen. Dit geldt niet voor De Wal dat nu alleen een functie heeft als parkeerterrein.

1.5. De Wal en omgeving moet als totaal en integraal worden aangepakt.

In het gebied tussen de voormalige vestiging van de V&D en de Oostwal komen de ruimtelijke en functionele problemen samen. Veel leegstand, het wegvallen van een publiekstrekker (V&D), lege panden van de Van Deursen Groep en NSI (gericht op groei en niet op krimp) en een plein zonder identiteit. Dit gebied vraagt als geheel om een integrale aanpak. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Om de gebouwen toekomstbestendig te maken, is een forse ingreep nodig. De mogelijkheden voor herontwikkeling moeten samen met de eigenaren worden verkend.
- De vestiging van een nieuwe publiekstreckende functie met een oriëntatie op het Walplein en de Walstraat.
- Identiteit toekennen aan De Wal waarbij een samenspel is met de omliggende functies. De openbare ruimte moet voor wat betreft inrichting en omvang aansluiten bij de identiteit. Het parkeren op De Wal kan daarbij vervallen (zie 1.6). Deze nieuwe identiteit geeft een impuls aan het gebied.

- Wanneer het parkeren op De Wal vervalt, is een aantrekkelijke en comfortabele overstek van de Bergossgarage over de Oostwal en verbetering van de route naar het centrum via de Walstraat nodig. Dit wordt bereikt door herinrichting van de straat waarbij de noordzijde (zonnige kant met terrassen) meer openbare ruimte krijgt. In dit deel van de Walstraat moet – samen met de eigenaren – het transformeren naar bijvoorbeeld woningbouw worden onderzocht.

Binnen dit gebied is de vraag hoe perspectiefrijk de Galerij is. Tussen de Heuvel en de Walstraat zijn (te) veel doorsteken. De Galerij kent veel leegstand ondanks dat deze verbinding door voetgangers veel wordt gebruikt. De eigenaren en ondernemers in de Galerij zullen een keuze moeten maken. Deze keuze zou ook transformeren kunnen zijn. De gemeente kan hierin ondersteunen.

1.6. Voldoende (fiets)parkeren en een goede bereikbaarheid zijn uitgangspunten.

Gelijktijdig met het opstellen van de koers is het parkeren ten behoeve van het centrum onderzocht. In de huidige situatie is voldoende parkeercapaciteit voor bezoekers van het centrum beschikbaar. Als de ruimtelijke en functionele structuur van De Wal en omgeving hierom vragen, kan het parkeren op De Wal vervallen. In de parkeergarages Oostwal-Oost en Bergoss is voldoende ruimte beschikbaar. De herontwikkeling van De Wal en omgeving leidt – afhankelijk van de toe te voegen functies - naar verwachting niet tot een extra parkeervraag ten opzichte van de oorspronkelijke functies. In enkele straten moet kort parkeren mogelijk blijven voor zeer doelgericht kort bezoek. Voor het fietsparkeren moet de afstand tussen de stalling en de kern van het centrum zo klein mogelijk zijn. De stalling op de Oostwal wordt minder gebruikt. Deze fietsenstalling moet beter aansluiten op de kern van het centrumgebied en een verplaatsing hiervan is gewenst.

1.7. De focus ligt op de kern van het centrum.

In de Visie Dynamisch Stadscentrum zijn de gebieden die tegen het centrum aanliggen onderdeel gemaakt van het centrum. Het betreft de gebieden Raadhuislaan, spoorzone, Berghkwartier, Burchtplein en Maasvallei. Met het toevoegen van programma (winkels, kantoren en woningen) moest deze groei gemaakt worden. In het huidige tijdperk is het substantieel toevoegen van programma niet realistisch. Er is geen behoefte. Deze gebieden behoren dan ook niet tot het centrum. Waar mogelijk moeten verbindingen worden gezocht. De fysieke afstand tussen deze gebieden en het centrum is niet groot.

In de Raadhuislaan is de transformatie naar wonen en flexibele, kleinschalige kantoorruimte al ingezet. De visie Oss Avenue vormt de basis hiervoor. Vanwege de afgenomen vraag naar kantoorruimtes is een ontwikkeling van de spoorzone met toevoeging van nieuwe functies niet meer aan de orde. In de sheddaken in het Berghkwartier is de vestiging voorzien van een overdekte locatie welke geschikt is voor evenementen en diverse bijeenkomsten. De condities en spelregels zijn zo gemaakt dat deze locatie aanvullend en versterkend op het centrum moet zijn.

Voor alle publiekstrekkende functies en activiteiten geldt als uitgangspunt de vestiging in het centrum. De activiteiten bij voorkeur in de kern en de functies bij voorkeur in de randen zo dicht mogelijk tegen de kern aan. Voor de publiekstrekkers buiten het centrum moet verplaatsing naar het centrum worden onderzocht.

2.1. De vorm van de functies van de culturele instellingen gehuisvest aan de Raadhuislaan verandert, waardoor er nieuwe opgaven ontstaan.

Cultuur is van grote betekenis voor de samenleving. Zij dragen bij aan 21ste eeuwse vaardigheden. Te weten: creativiteit, kritisch denken, burgerschap, samenwerken, communicatie, productiviteit, ondernemerschap en ict en mediageletterdheid.

De kunst- en cultuursector is in Nederland enorm in beweging. De verhoudingen in de cultuursector veranderen in snel tempo. Zonder vernieuwing is het niet mogelijk het culturele voorzieningenniveau in Oss op peil te houden. Over het algemeen staat hier, net als elders, het aantal cursisten, gebruikers, bezoekers of leden onder druk. De oorzaak van de afname verschilt heel erg per functie en instelling, maar er is wel een aantal gezamenlijke (maatschappelijke) tendensen aan te wijzen, bijvoorbeeld:

- digitalisering en individualisering;
- toenemende concurrentie in de vrije tijdsmarkt;
- ander klantgedrag en -behoefte;
- vergrijzing;
- de economische crisis.

De veranderende maatschappij vraagt ook om een andere benadering van het publiek. Waar vroeger een goede voorstelling op zich voldoende aantrekkelijk was, vraagt het publiek nu veel meer om een integraal aanbod en hoge belevingswaarde.

De Bibliotheek

De Bibliotheek vormt nog steeds een belangrijke toegangspoort naar kennis en cultuur in Oss, zeker met de komst van het Stadsarchief. Veel mensen hebben nog het gedateerde beeld dat de Bibliotheek een passief fysiek distributiepunt voor boeken is. Dat beeld is voor de Bibliotheek Oss in ieder geval achterhaald. De Bibliotheek Oss is nu en vooral in de toekomst een plek voor ontmoeting. Het wordt nog meer dan nu een actieve en educatieve netwerkinstelling die mensen met (nieuwe) kennis verbindt. Dit is de 'Bibliotheek nieuwe stijl'. Voor deze verbinding is samenwerking noodzakelijk. Indien mogelijk met de huidige huisgenoten, in een andere vorm dan alleen samen onder één dak, maar veel meer nog met andere (Osse) instellingen. Waaronder onderwijsinstellingen (van basisschool tot ROC en particulier onderwijs (Volksuniversiteit)), culturele instellingen, belangenverenigingen, sportclubs en ouderenorganisaties.

De diensten en kennis die de Bibliotheek als platform aanbiedt, zijn niet alleen voor haar eigen leden. De Bibliotheek, met al haar activiteiten, is letterlijk van iedereen. De 'Bibliotheek nieuwe stijl' wordt gebruikt als openbaar multifunctioneel gebouw waar allerlei individuen en instanties hun eigen dingen doen, er is ruimte voor ontmoeting en interactie. Groepen scholieren, studenten, ouderen en ZZP'ers zullen de Bibliotheek gebruiken als sociale ontmoetings-, studie- en werkplek. Er zijn informatieve, educatieve en culturele activiteitenprogramma's. Er is horeca. Dit vraagt om een plezierig en open gebouw en goede voorzieningen op het gebied van flexibele ruimtes, meubilair, multimedia en uitstekende digitale voorzieningen met ruime openingstijden.

De Lievekamp

Theater De Lievekamp presenteert al vele jaren een zo breed mogelijk, kwalitatief hoogwaardig programma op het gebied van professionele- en amateurkunst voor een zo breed en groot mogelijk publiek in Oss en de regio. Deze programmalijn blijft ook in de toekomst de kernactiviteit en is de basis van een sluitende exploitatie. Maar de tegenstellingen in onze samenleving worden, vooral veroorzaakt door steeds grotere verschillen in opleidingsniveau, scherper en vertonen tekenen van een nieuwe klassenmaatschappij. Het risico bestaat dat er een groeiend onderscheid komt tussen "hoge" en "lage" cultuur, waarbij de traditionele culturele canon niet meer aansluit bij jongeren en nieuwe groepen in de samenleving. Het theater zal zich dus ook moeten aanpassen en naast de bestaande programmalijn – de kernactiviteit – programmabeleid moeten ontwikkelen waarmee de nieuwe of de door het theater verloren groepen uit de samenleving aan zich weet te binden. Het model Theater van de Stad waarin sociaal-culturele amateurinitiatieven uit wijken en dorpen een podium wordt geboden in het theater, is daarin veelbelovend. Daarbij wordt verbinding gezocht met Muzelinck en overige culturele partners om die rol zo efficiënt mogelijk te vervullen.

Muzelinck

Muzelinck wil iedereen bereiken: in de wijken en kernen, op school, na schooltijd, in samenwerking met verenigingen, welzijn, en andere partners. Laagdrempelig en in de eigen omgeving. Wanneer men zich na de eerste kennismaking en oriëntatie verder wil ontwikkelen in een bepaalde kunstvorm, dan is daar een goede plek voor nodig. Een creatieve broedplaats waar men elkaar kan ontmoeten en die de faciliteiten heeft die daarvoor nodig zijn. Een fysieke plek geeft focus en perspectief. Door een bundeling van allerlei verschillende activiteiten en functionaliteiten met name met De Lievekamp, op het gebied van theater, dans, beeldende kunst en muziek ontstaan er kwalitatieve ontmoetingen en ruimte voor (multidisciplinair) experiment. Door focus kunnen faciliteiten intensiever worden gebruikt door verschillende doelgroepen.

De rol van Muzelinck verandert van vooral aanbieder naar regisseur voor de culturele levensloop van alle inwoners van Oss. Dat betekent dat ruimtes niet meer alleen door Muzelinck en haar actieve aanbod kunnen worden gebruikt, maar ook door andere aanbieders. Hierdoor wordt ontmoeting verder gefaciliteerd, is er een kwaliteitstoets en ontstaat er ruimte voor nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden.

2.2. Culturele functies genereren meer publieke waarde in het centrum dan aan de Raadhuislaan.

Cultuur speelt een belangrijke rol in de economische en sociale vitaliteit van de gemeente. Cultuur uit zich in vele vormen en hoedanigheden, maar wordt zichtbaar en tastbaar dankzij mensen, culturele instellingen, verenigingen en samenwerkingen. Oss heeft mooie instellingen, een groot verenigingsleven en vele samenwerkingsvormen. Zowel op professioneel als amateurniveau. Daarnaast heeft Oss ook een rijke (cultuur)historie. Dit draagt allemaal bij aan de cultuurbeleving en

de cultuurbeoefening van de inwoners van de gemeente Oss. En daarmee aan de vitaliteit van de gemeente.

Daarnaast is de noodzaak om het centrum nieuwe impulsen te geven groot (zie document "Koers Stadshart Oss" en stelling 1.3 in dit document). Het gaat hierbij om structurele impulsen die blijvend een functie kunnen toevoegen aan het centrum en de belevingswaarde vergroten. Cultuur is een functie die het centrum veel kan brengen. Het niet onderzoeken van de unieke kans om deze functie aan het centrum toe te voegen betekent dan ook het voor de komende 50 jaar laten liggen van een serieuze kans voor een toekomstbestendig centrum. En een toekomstbestendig centrum van de gemeente Oss is voor alle inwoners van maatschappelijk belang.

De culturele functies aan de Raadhuislaan zijn alle drie van waarde. De instellingen vervullen elk hun eigen rol in het culturele landschap in Oss. De instellingen trekken nu vooral doelgericht bezoek en er treedt weinig wisselwerking op met de omgeving. In het centrum liggen hiervoor meer kansen, zowel voor de instellingen als voor de functies die nu in het centrum gehuisvest zijn.

Cultuur kan in het centrum van Oss namelijk zorgen voor:

- Interactie en wisselwerking tussen mensen onderling en met de omgeving. En hierdoor bijdragen aan de vitaliteit en de ontmoetingsfunctie van het centrum.
- Een positieve invloed hebben op ondernemers en horeca door combinatiebezoek van bezoekers. Er worden mensen op de been gebracht waardoor er meer bedrijvigheid ontstaat. Essentieel hierbij is dat de culturele instellingen zich in of aansluitend aan het kernwinkelgebied bevinden omdat afstand erg belangrijk is voor het plaatsvinden van combinatiebezoek.
- Een versterking van de belevingswaarde van het centrum, bijv. door culturele activiteiten, maar ook door openbare kunst.

Verder lezen we in de visies van de Bibliotheek, Lievekamp en Muzelinck terug dat de vorm waarop zij hun functie invullen verandert en welke eisen dit stelt aan het gebouw en de locatie. De instellingen hebben met hun visie duidelijk aangegeven te willen investeren in hun programma voor de toekomst. En hoewel we als gemeente voorstander zijn van het investeren in programmering en niet in stenen, kan dat in dit geval niet geheel los van elkaar gezien worden. De verandering in vorm brengt tevens een andere behoefte met zich mee op het gebied van gebouw en locatie. Zowel op de huidige locatie aan de Raadhuislaan als een mogelijke locatie in het centrum. Hoe beter aan deze behoefte tegemoet gekomen kan worden, hoe beter de instellingen hun visie kunnen verwezenlijken. Alle drie de instellingen kunnen en zullen met een komst naar het centrum een bijdrage leveren aan het centrum.

2.3. Het is haalbaar en wenselijk om culturele functies naar het centrum te brengen.

Door het toevoegen van culturele functies aan het Osse centrum ontstaat een meer divers aanbod van functies. Cultuur kan bijdragen aan de ontmoetingsfunctie van het centrum, kan de kans op combinatiebezoeken vergroten en kan een positief effect hebben op de belevingswaarde van het centrum van Oss. Cultuurfuncties met de juiste invulling op goede locaties kunnen stabiele trekkers zijn voor het centrum. Voor de verkenning naar huisvesting van culturele functies zijn een viertal scenario's uitgewerkt:

- Scenario 0: Wat gebeurt er als er niks verandert?
- Scenario 1: Huisvesting Bibliotheek in het centrum, Lievekamp en Muzelinck blijven aan Raadhuislaan en worden toekomstbestendig gemaakt.
- Scenario 2: Vernieuwd toekomstbestendig cultuurhuis in het centrum.
- Scenario 3: Vernieuwd toekomstbestendig cultuurhuis aan de Raadhuislaan.

2.3.1. Scenario 0: Wat gebeurt er als er niks verandert?

Dit scenario betekent dat er geen investering wordt gedaan op lange termijn op ruimtelijk, functioneel en cultureel inhoudelijk gebied. Er blijft voor de komende jaren een bibliotheek, theater en centrum van de kunsten voor Oss. Echter het niet investeren leidt uiteindelijk tot culturele instellingen die niet meer toekomstbestendig zijn. Dit is twee ledig; zonder ingrijpende verbouwing is de levensduur van het gebouw aan de Raadhuislaan nog maximaal 15 jaar, zelfs met het plegen van groot onderhoud. En de vorm van de functies aan de Raadhuislaan verandert. Deze vernieuwing vraagt andere bouwkundige voorzieningen. Doordat er geen ontwikkeling zal plaatsvinden naar de 'Bibliotheek nieuwe stijl' zullen kennisoverdracht en ontmoeten niet bevorderd worden. Cultuureducatie heeft geen goede fysieke plek meer waar nieuwe dingen kunnen ontstaan en worden gecreëerd. Het theater voldoet niet meer aan de wensen en eisen die zowel vanuit het publiek (vraagzijde) als de producenten (aanbodzijde) worden gesteld.

2.3.2. Scenario 1: Huisvesting Bibliotheek in het centrum, Lievekamp en Muzelinck blijven aan Raadhuislaan en worden toekomstbestendig gemaakt.

Door de Bibliotheek te huisvesten in het centrum wordt er een structurele impuls met een blijvende functie toegevoegd aan het centrum. Er wordt verdere invulling gegeven aan de ontmoetingsfunctie die het centrum heeft.

Voordeel van dit scenario is dat er op relatief korte termijn een impuls gegeven kan worden aan het centrum. De noodzaak om op korte termijn relevante functies toe te voegen aan het centrum is hoog. De gemeente kan een actieve bijdrage leveren door de huisvesting van de Bibliotheek in het centrum.

Hoewel de herontwikkeling van de huidige locatie van de Bibliotheek nog verder onderzocht moet worden, biedt de locatie van de Bibliotheek kansen voor De Lievekamp en de Muzelinck. Er ontstaat bij het vertrek van de Bibliotheek uit de Raadhuislaan ruimte voor vernieuwing en toekomstbestendig maken van De Lievekamp en Muzelinck.

De huisvesting van de Bibliotheek en het toekomstbestendig maken van de functies aan de Raadhuislaan kunnen gefaseerd gerealiseerd worden. Het biedt voor de instellingen de mogelijkheid om zich zo te ontwikkelen dat zij ook in de toekomst goede exploitatiemogelijkheden hebben. Voor de inwoners van de gemeente Oss borgen we hierdoor de toegang tot kennis, cultuureducatie en theater voor de toekomst. Dit scenario vereist een opdracht tot verdere verkenning voor het toekomstbestendig maken van De Lievekamp en Muzelinck op de Raadhuislaan.

2.3.3. Scenario 2: Vernieuwd toekomstbestendig cultuurhuis in het centrum.

Huisvesting van alle drie de instellingen die nu aan de Raadhuislaan gevestigd zijn naar het centrum geeft in de eerste plaats vooral invulling aan de behoefte om functies toe te voegen aan het centrum van Oss. Cultuur is van toegevoegde waarde voor het centrum en de Bibliotheek, Lievekamp en Muzelinck kunnen hier (al dan niet met andere instellingen) invulling aan geven. Met name de Bibliotheek en Muzelinck kunnen door de aard, moment en frequentie van bezoekers de kans op combinatiebezoeken en ontmoeten in de stad vergroten. Het biedt kansen en creëert mogelijkheden voor het centrum, en de komst van deze instellingen kan als inspiratie dienen voor andere initiatieven. Zeker als het gefaseerd gebeurt en bijvoorbeeld de Bibliotheek eerst verplaatst wordt, wat gezien de logistieke, functionele en operationele eisen van de instelling mogelijk is, kan dit een vliegwieleffect hebben. Huisvesting en locatie van de Muzelinck zit sterk gekoppeld aan die van De Lievekamp door de samenwerking en het efficiënt gebruik maken van elkaars faciliteiten. Er zijn tal van mogelijkheden om met de toekomstige programmering van De Lievekamp (theater van de stad) en Muzelinck (cultuureducatie) een impuls te geven aan de levendigheid van het centrum. Dit kan in positieve zin bijdragen aan de belevingswaarde van het centrum van Oss.

Wat dit scenario echter kenmerkt zijn de risico's en onzekerheden die een rol spelen. Naast een verplaatsing van de culturele instellingen dient er ook een herontwikkeling plaats te vinden voor de locatie op de Raadhuislaan. Hierover zijn wel reeds ideeën (denk aan onderwijs/ woon-zorg / werken), maar dit dient nog nader onderzocht en uitgewerkt te worden. Hoewel er zeker kansen liggen bij dit scenario zijn er dus ook risico's.

2.3.4. Scenario 3: Vernieuwd toekomstbestendig cultuurhuis aan de Raadhuislaan.

Dit scenario betekent dat zowel de Bibliotheek, Lievekamp en Muzelinck gevestigd blijven op de huidige locatie en dat deze herontwikkeld wordt tot nieuw cultuurhuis op de Raadhuislaan. Investeren in de herontwikkeling van de locatie aan de Raadhuislaan met de culturele instellingen zoals die er gevestigd zijn biedt kansen. Echter het grootste nadeel van dit scenario is dat er geen impuls aan het centrum gegeven wordt. Het is overduidelijk dat er publiekstreckende functies zoals cultuur van toegevoegde waarde kunnen zijn voor het centrum. Gevolg van dit scenario is dat juist nu het centrum een impuls nodig heeft en behoefte aan een toevoeging van functies, deze niet gegeven wordt. Het vliegwieleffect dat cultuur in het centrum op korte en langere termijn kan hebben op andere nieuwe initiatieven treedt hierbij dus ook niet op. Dit is een gemis voor het centrum van Oss, want daar waar cultuur op verschillende manieren zou kunnen bijdragen aan de ontmoetingsfunctie en de belevingswaarde van het Osse centrum, gebeurt dit niet.

Daarnaast biedt een herontwikkeling van de huidige locatie voor de Bibliotheek wel ruimte om het toekomstige concept te ontwikkelen, maar is er in mindere mate de mogelijkheid om nieuwe bezoekers aan zich te binden en de ontmoetingsfunctie vorm te geven. Een bezoek aan de huidige locatie is immers doelgericht, waarbij een locatie in het centrum ook mogelijkheden biedt voor nieuwe bezoekers, zowel vanuit het centrum als vanuit het onderwijs.

De verdere uitwerking van de scenario's is te vinden in het rapport 'Verkenning huisvesting cultuur functies in het centrum' van maart 2016.

Kanttekeningen

1.1. De koers geeft een richting aan en vormt geen blauwdruk.

De veranderde opgave voor het centrum vraagt om duidelijkheid, zowel in het stellen van prioriteiten als de richting waarin moet worden bewogen. De Koers Stadshart Oss biedt de noodzakelijke duidelijkheid. Belangrijk is om prioriteit te geven aan het centrum, niet alleen als concentratiegebied voor detailhandel, maar ook als het gaat om andere publiekstrekkende functies en activiteiten die leiden tot versterking van het centrum. Daarbij gelden de in de koers geformuleerde opgaven en richtlijnen.

1.2. De gemeente kan niet alleen zorgen voor uitvoering van de opgaven.

De rol van de gemeente bij de oplossing van de opgaven is vooral faciliterend. Vastgoedeigenaren en ondernemers moeten zorg dragen voor de uitvoering ervan. In het vervolgtraject van de koers zal worden bekeken op welke wijze eigenaren en ondernemers aan de oplossing van de opgaven kunnen bijdragen en onder welke voorwaarden. De samenwerking met het centrummanagement is hierbij van belang. De gemeente heeft een actieve rol als het gaat om haar eigendommen (De Wal en de sheddaken) of publiekstrekkende functies of activiteiten waarvoor de gemeente financieel verantwoordelijk is. De raad heeft bij de behandeling van de programmabegroting financiële middelen vrijgemaakt voor versterking van het centrum.

Vervolg Koers Stadshart Oss

In het vervolgtraject van de Koers wordt onderzocht op welke wijze vastgoedeigenaren en ondernemers bij kunnen dragen aan de oplossing van de opgaven. De opgaven en het bijbehorende worden concreet gemaakt en uitgewerkt in projecten. Daarbij wordt ook de inzet van aanvullende operationele instrumenten, zoals leegstandsbeleid, acquisitie, parkeertarieven en subsidies, onderzocht.

Ook de bezoeker aan het centrum zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan deze Koers door aan te geven wat hij of zij belangrijk vindt in het centrum en wat er mogelijk ontbreekt.

Vervolg verkenning huisvesting cultuurfuncties

Afhankelijk van het uitspreken van een voorkeur voor een scenario wordt dit scenario verder uitgewerkt.

Communicatie

De Koers is door interne en externe deskundigen opgesteld en besproken met de klankbordgroep voor het centrum. De klankbordgroep bestaat uit ondernemers, bewoners en vertegenwoordigers van de wijkraad. De samenvatting van dit overleg vormt een bijlage bij deze opinienota.

Bijlagen

1. Koers Stadshart Oss maart 2016
2. Rapport Verkenning huisvesting cultuurfuncties in het centrum maart 2016 met bijlagen
3. Samenvatting bijeenkomst klankbordgroep 22-2-2016